23-29. des. 2014 RR[1]/JM

Kunning um verkætlanir játtaðar av Fiskivinnuroyndum 2015

Alment:

Stevnan fyri fiskivinnuroyndir er at fremja royndir og kanningar – bæði praktiskar, vinnuligar og vísindaligar, ið menna og økja um framleidni í føroyskari fiskivinnu við atliti at lívfrøðiligari, búskaparligari og samfelagsligari burðardyggari gagnnýtslu av havtilfanginum.
Í trý-árs Programminum fyri 2013-2015 eru 3 raðfest øki (eins og í trý-árs programminum frammanundan[2]), sum serligur dentur verður lagdur á:

1. **Royndarveiða og virðisøking av fiski**
   Hetta kunnu vera praktiskar royndir ella vísindarligar kanningar
2. **Burðardyggur fiskiskapur**
   Hetta kunnu vera praktiskar royndir ella vísindarligar
3. **Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni**
   Hetta kunnu vera fyrisitingarligar, fíggjarligar, hagfrøðiligar, samfelagsligar ella búskaparligar kanningar ella greiningar, sum leggja afturat okkara vitan um fiskivinnuna, og harvið menna grundarlagið undir vinnuligum og politiskum avgerðum.

Játtanir fyri 2015:

Fiskimálaráðið hevur gjørt av at játta pening til 6 nýggjar verkætlanir av játtanini til Fiskivinnuroyndir 2015.
Harumframt er framhaldandi játtan latin 5 verkætlanum, sum byrjaðu í 2013/2014, sí fylgiskjal 1.
Tilsamans fáa sostatt 11 verkætlanir játtaðan stuðul í 2015-16. Tilsamans fáa hesar játtaðar 2,925 mió. kr. harav 2,123 mió. kr. eru fyri 2015 og 0,802 mió. eru fyri 2016.

9 nýggjar og 5 framhaldandi verkætlanir ella tilsamans 14 verkætlanir søktu upprunaliga um 4,815 mió. kr., harav 3,000 mió. fyri 2015. Samlaða játtanin til Fiskivinnuroyndir er minkað seinastu árini og er fyri 2015 meir enn hálverað síðan 2011 til 2,208 mió. kr. (heili 1,6 millión minni enn árið fyri).
Í ár komu einans 9 nýggjar umsóknir móti 17 nýggjum árið fyri (27 í 2013 og 32 í 2012). Talið av umsóknum er fallið støðugt seinastu árini. Tann skjótt lækkandi játtanin ávirkar óivað hugin til at søkja um stuðul og líkindini at fáa játtað stuðul[3].

Hóast færri umsóknir, er vert at leggja til merkis, at aftur í ár er fíggjarstyrkurin, sum verkætlanir søkja um frá FVR, væl undir helvtina av samlaða kostnaðinum (19,4%)[4]. Tá talan er um størri

---

[1] Frá 1. sept. 2013 er Samskiparin lagdur inn undir Aðalskrivstovuna v/ Rógva Reinert, aðalstjóra, móti fyrr Fiskivinnustovuni v/Andras Kristiansen, deildarstjóra.
[2] Tey 3 raðfestu økini eru tey somu, men einstøk vegleiðandi undirpunkt eru broytt nakað (víst við gulum í viðfesta Programminum fyri 2013-15).
[3] Talið av játtaðum umsóknum: 2014(17), 2013(27), 2012(32), 2011(32), 2010(29), 2009(26) og 2008 (33).
[4] Í 2014 (32,2%), í 2013(31,8%), 2012 (fyrra 28,9% og seinna 38,2%), 2011 (40,4%), í 2010 41%, í 2009 34% og í 2008 góð 42%, sum var væl minni enn í 2007, tá søkt var um 2/3 frá FVR!

eginfígging, er reiði peningurin ikki tann stóri, men heldur er talan um sum oftast “kapitaliseringar” av eginavriki ella mettum virði, sum verður latið til verkætlanina.
Mælt verður til, sum fyrr, at verkætlanirnar leggja seg meira eftir at leggja dent á at gera góða dokumentatión av eginavriki og mettum virðum í verkætlanunum. Onkur fígging kemur eisini uttanífrá.

Umsóknirnar hava verið viðgjørdar eftir sama leisti sum undanfarin ár, og eru mannagongdirnar fyri viðgerðini lýstar á heimasíðuni www.fvg.fo.
Seinnu árini hevur dentur verið lagdur á at fáa vinnufyritøkur at luttaka meira í verkætlanum, og er hetta eydnast rímiliga væl. Aftur í ár varð serligur dentur lagdur á at fáa verkætlanir innan ásettu 3 høvuðsøkini. Í ár fingu øll trý raðfestu økini stuðul eins og undanfarin ár.

Í ár hava vinnufyritøkur fingið 58% av játtanini (móti 62 % í fjør, 58% í fyrrárið og 60% árið fyri). Havstovan hevur fingið tað sama sum í fjør 28% (móti 32% fyrrárið og 26% árið fyri). Aðrir granskingarstovnar (HFS/Setrið/NVD/FISK[5]) hava fingið 14% (móti 9% í fjør, 10% fyrrárið og 5% árið fyri).
Eingin umsókn um stuðul til PhD-verkætlan, Vinnugranskaraverkætlan ella PostDoc-verkætlan var í ár.

Í yvirlitinum fyrikoma Granskingarkjarnurnar enn, men hesar vórðu niðurlagdar í september 2010[6]. Hetta uppbýtið av játtaðum stuðli hevur verið nýtt síðani 2004, og er tí hildið á fram við hesum býtinum. Hetta uppbýtið sæst aftur í myndunum eins og í stabbamyndunum á komandi síðunum.. Hesaferð, eins og frammanundan, hava vit býtt stuðulin til almennar verkætlanir upp í tvey – stuðul til verkætlanir á Havstovuni og stuðul til verkætlanir á øðrum stovnum enn Havstovuni[7]:

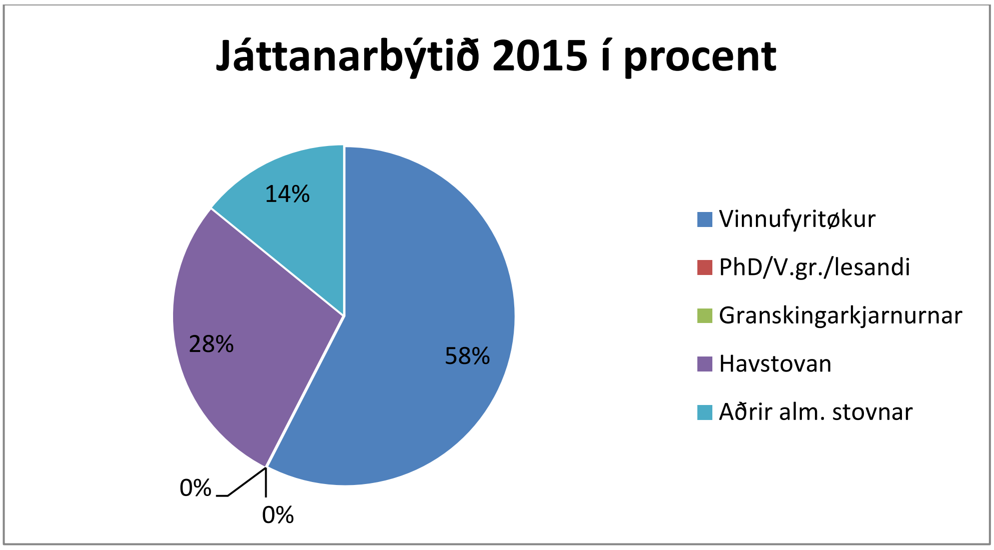

[5] Í 2015 hevur Fiskimálaráðið sjálvt fingið 7% - 150 kkr. til eina verkætlan um Virðisvøkstur í Fiskivinnuni.
[6] Tær báðar nýggju Granskingarkjarnurnar: Kjarnan fyri Veiði- og Reiðskapstøkni (við denti á at minka oljunýtsluna (orkusparing)) og Kjarnan fyri Framleiðslutøkni (við denti á framleiðslu og gagnnýtslu av allari hjávøru (biotøkni)) vórðu niðurlagdar í september 2010 í samband við, at Játtanin til Granskingarætlanir á fíggjarlógini fyri 2011 fór at fella burtur.
[7] Stuðul hevur verið latin til Havstovuna (2004-14) og Fróðskaparsetur Føroya/NVD (2007-08 + 11-12 (og 2014)) og fyri 2012-15 eisini HFS. Fiskimálaráðið er eisini við í hesum bólki fyri 2015 (Verkætlanin: Virðisvøkstur í Fiskivinnuni)

Ofta verður spurt, um hvat Havstovan fær frá Fiskivinnuroyndum (undir Fiskimálaráðnum) og um vinnan ikki fær í minna lagi. Niðanfyri sæst, hvussu játtanarbýtið hevur verið í meðal fyri øll árini 2004-15:

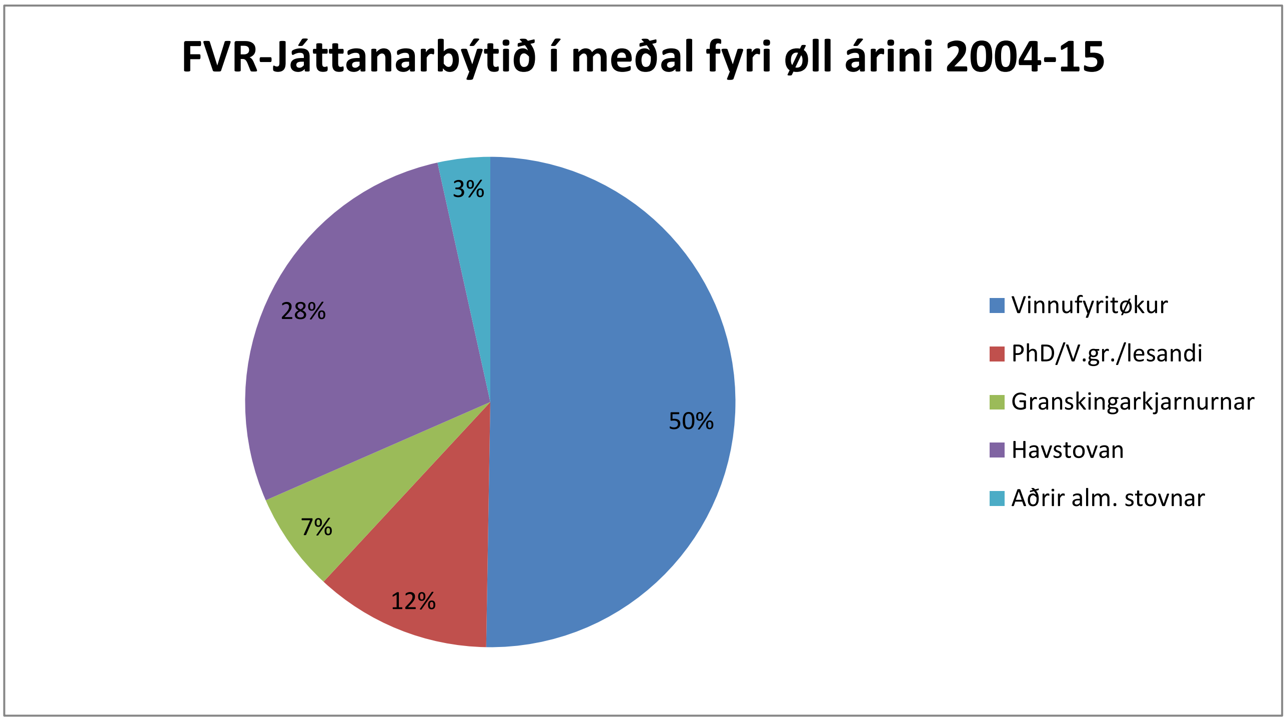

FVR-Játtanarbýtið í meðal 2004-15

Býtið 2015 kr.	í procent
Vinnufyritøkur	50%
PhD/V.gr./lesandi	12%
Granskingarkjarnurnar	7%
Havstovan	28%
Aðrir alm. stovnar	3%
Tilsamans	100%

Sum tað sæst av omanfyristandandi, hevur vinnan fingið í meðal helvtina – 50% - av stuðlinum øll árini 2004-15. Havstovan hevur fingið góðan fjórðing ella umleið 28% øll árini. PhD-lesandi, Vinnugranskarar og lesandi 12% og Granskingarkjarnurnar (ongin játtan síðan 2011) hava í simplum meðal fingið 3%.

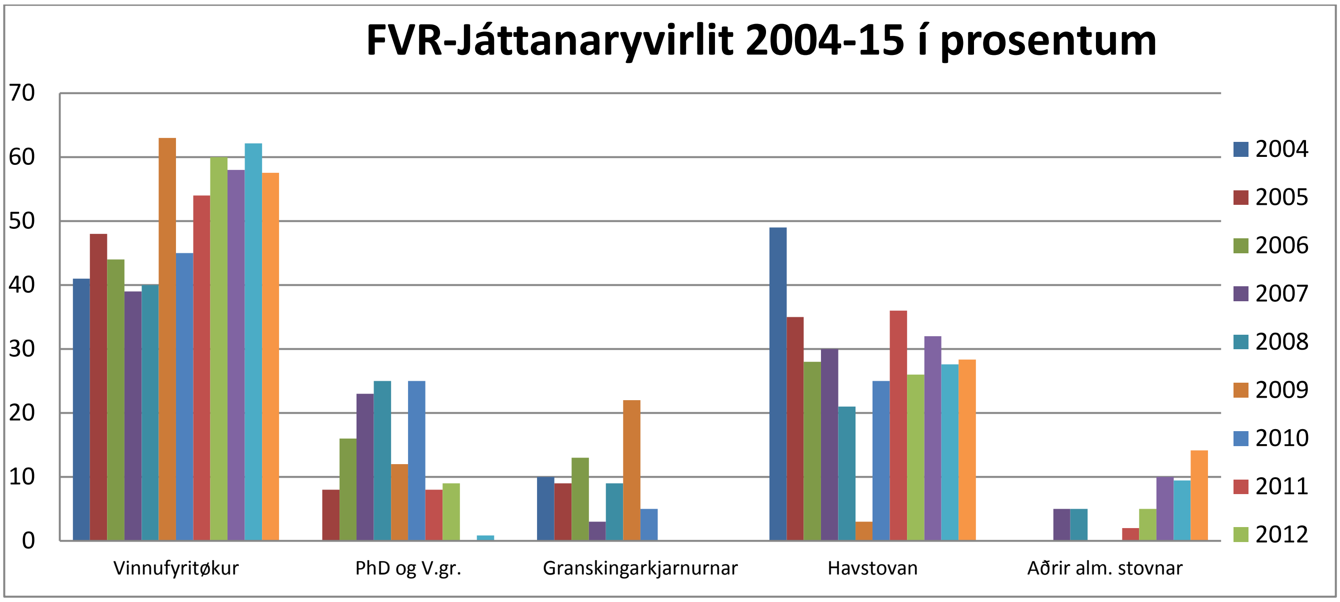

Aðrir almennir stovnar í talvuni merkir aðrir almennir stovnar enn Havstovan (NVD/Setrið/HFS/FISK).

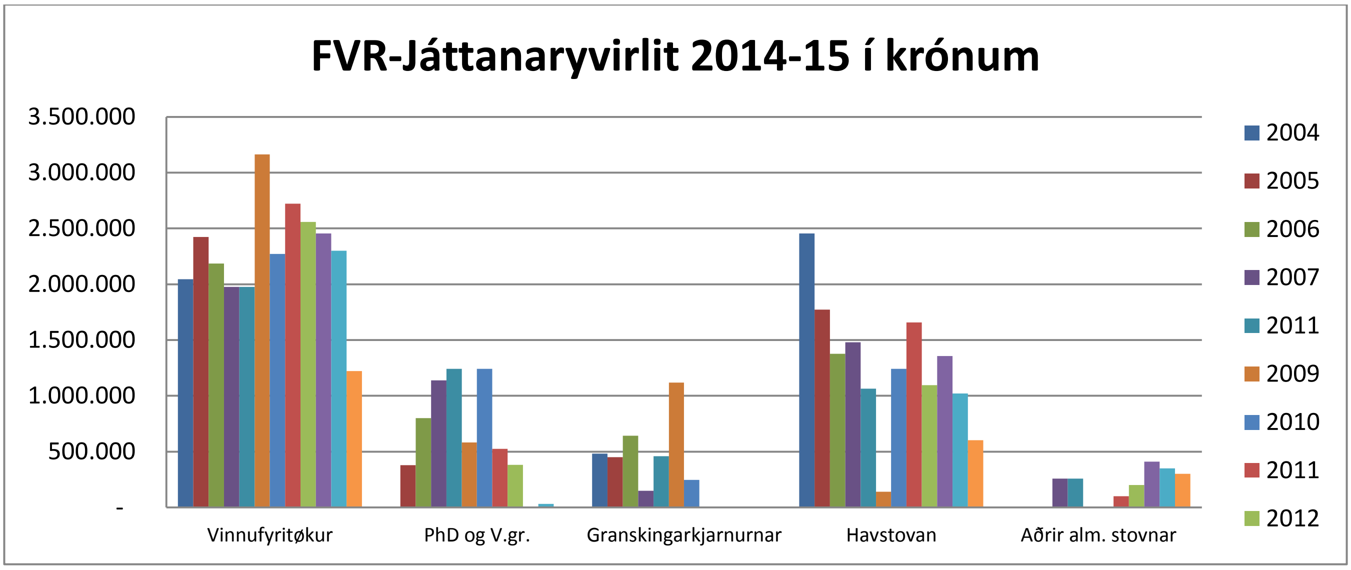

Aðrir almennir stovnar í talvuni merkir aðrir almennir stovnar enn Havstovan (NVD/Setrið/HFS/FISK).

Í 2013-15 er eingin vinnugranskaraverkætlan[8] stuðlað. Ein vinnugranskari varð liðugur í 2012[9], men ongin nýggj umsókn hevur verið síðani.
Vinnugranskaraskipanin hjá Fiskivinnuroyndum gevur virkjum møguleika at seta ein vinnugranskara á virkinum í upp til 3 ár og fáa hann fíggjaðan við 50% upp til 300 kkr. um árið. Kravið er, at granskaraevnini[10] skulu hava støði í menningarætlanum hjá fyritøkuni, og at verkætlanin skal vera í samsvari við Programmið fyri Fiskivinnuroyndir.

---

[8] Serlig føroysk skipan sí www.fvg.fo (danska Erhvervs-PhD skipanin hevur higartil ikki verið galdandi fyri Føroyar, men VMR hevur gjørt avtalu við danskar myndugleikar í 2014, at fáa skipanina eisini at virka fyri Føroyar frameftir). Møguleiki er fyri at knýta vinnuverkætlanina saman við einari vanligari PhD-verkætlan (tá vinnuvirkið gongur við til tað). Ymisku PhD-skipanirnar er øki hjá Mentamálaráðnum www.mmr.fo.
[9] PBP - Fra peptoner til Bioaktive Peptider – vinnugranskari (Atlantic Biotechnology). 1/5-09-30/4-12.
[10] (sí http://www.fvg.fo/Default.aspx?ID=9) .

Árligu játtanirnar í tølum og prosentum:

Býtið kr.	2.004	2.005	2.006	2.007	2.008	2.009	2.010	2.011	2.012	2.013	2.014	2.015
Vinnufyritøkur	2.045.005	2.424.500	2.185.100	1.975.000	1.975.000	3.162.601	2.272.000	2.721.000	2.557.500	2.453.998	2.300.000	1.221.800
PhD og V.gr.		378.000	800.000	1.139.000	1.242.270	580.858	1.242.602	523.916	381.238	-	31.375	-
Granskingarkjarnurnar	481.250	450.000	641.000	150.000	460.000	1.117.500	245.000	-	-	-	-	-
Havstovan	2.453.750	1.772.000	1.377.000	1.479.750	1.063.750	140.250	1.241.250	1.658.587	1.096.250	1.356.250	1.021.250	601.250
Aðrir alm. stovnar				258.018	258.018			100.000	200.000	410.600	350.000	300.000
Tilsamans	4.980.005	5.024.500	5.003.100	5.001.768	4.999.038	5.001.209	5.000.852	5.003.503	4.234.988	4.220.848	3.702.625	2.123.050

Býtið í procentum	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vinnufyritøkur	41	48	44	39	40	63	45	54	60	58	62	58
PhD og V.gr.	0	8	16	23	25	12	25	8	9	0	1	0
Granskingarkjarnurnar	10	9	13	3	9	22	5	0	0	0	0	0
Havstovan	49	35	28	30	21	3	25	36	26	32	28	28
Aðrir alm. stovnar	0	0	0	5	5	0	0	2	5	10	9	14
Tilsamans	100	100	101	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Samlaða játtanin frá FVR2015 og komandi árini sær soleiðis út:

Samandráttur (kkr.):	**2015-16**	**2015**	**2016**	**2017**
6 nýggjar verkætlanir hava fingið játtað (eftir tillaging/flyting/skerjing):	**1.400**	**1.100**	**300**	**0**
Men hesar 6 søktu upprunaliga um	1.883	1.583	300	0
5 framhaldandi verkætlanir hava fingið játtað (ongin broyting):	**1.525**	**1.023**	**502**	**0**
Men hesar 5 søktu upprunaliga um	1.525	1.023	502	0
Hesar 11 (6+5) verkætlanir fáa tilsamans játtað:	**2.925**	**2.123**	**802**	**0**
3 nýggjar verkætlanir fingu **ikki** játtað stuðul:	1.407	391	690	326
Allar 14(11+3) verkætlanirnar bóðu upprunaliga fyri 2015-17 um:	4.815	2.997	1.491	326

Viðfest hesum skjali er:

- **Fylgiskjal 1, sum vísir heiti og upphæddir, sum ymisku játtanirnar hava fingið fyri 2015**
- **Programm 2013-2015**
- **Lýsingin eftir umsóknum 2015**
- **Blaðlýsingin eftir umsóknum 2014**

Fylgiskjal 1: Verkætlanir játtaðar 18. des. 2014

Id.	Navn (stytt/langt)			Játtað 2015
	Nýggjar verkætlanir (6):			**1.100.000**
14/00721	**Menning av TrawlCameraLive skipanini - herundir tøkni og handilsmøguleikum, umframt royndarkoyring av framleiðslu í fullum máti til marknaðin**	BSMF	V	**300.000**
14/00723	**Upsaveiða undir Føroyum við skiljirist**	BF	V	**50.000**
14/00726	**Gulllaksur**	BF	H	**100.000**
14/00728	**Optimerað makreltrol til trolbátar í bólki 4T**	BF	V	**350.000**
14/00732	**Virðisvøkstur í Fiskivinnuni**	BSMF	A	**150.000**
14/00729	**Íleguvitan fyri Fisk**	BF/BSMF	V	**150.000**
	Framhaldandi verkætlanir (5)			**1.023.050**
13/00882	**Menning av skeljavinnu og kanningarførleikum í Føroyum**	VF	A	150.000
13/00883	**TaraÁrin**	BSMF	V	201.800
13/00887	**Føroysk Gourmetferðavinna**	BF/ BSMF	V	170.000
13/00897	**HERCENT**	BF/BSMF	H	150.000
12/01166	**Útbreiðsla, lívfrøði og fiskiskapur av longu og brosmu undir Føroyum**	RV	H	351.250
	Verkætlanir tilsamans (6+5):			**2.123.050**

Til ymiskt (framløgugdag, lýsingar vm.) er avsett 84.950 kr, svarandi til 3,85% av 2.208 kkr.

Styttingar:

BF: Burðardyggur fiskiskapur

RV/VF: Royndarveiða og virðisøking av fiski

BSMF: Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Vgr: Vinnugranskaraverkætlan

Phd: PhD-verkætlanir.

pD: Post Doc-verkætlan (er her íroknað almennar verkætlanir)

V: Vinnuverkætlanir,

H: Havstovan

A: Almenn verkætlan, sum ikki er Havstovan

Programm 2013-2015

Stutta:

Stevna
Stevnan fyri fiskivinnuroyndir er at fremja royndir og kanningar – bæði praktiskar, vinnuligar og vísindaligar, ið menna og økja um framleidni í føroyskari fiskivinnu við atliti at lívfrøðiligari, búskaparligari og samfelagsligari burðardyggari gagnnýtslu av havtilfanginum.

Raðfest øki

Royndarveiða og virðisøking av fiski
Burðardyggur fiskiskapur
Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Longra:

Stevna
Stevnan fyri fiskivinnuroyndir er at fremja royndir og kanningar – bæði praktiskar, vinnuligar og vísindaligar, ið menna og økja um framleidni í føroyskari fiskivinnu við atliti at lívfrøðiligari, búskaparligari og samfelagsligari burðardyggari gagnnýtslu av havtilfanginum.

Raðfest øki

Royndarveiða og virðisøking av fiski
Hetta kunnu vera praktiskar royndir ella vísindarligar kanningar, t.d.:
- royndarveiða eftir fiskasløgum, sum ikki verða gagnnýtt sum er
- at fáa størri part av tilfeinginum til matna og finna marknaðir
- at menna tøkni og mannagongdir, ið betra um góðskuna á fiskavørum
- at lýsa og loysa praktiskar trupulleikar at fáa alla veiðu til høldar
- at gera lívtøkni[11] til sjálvsagdan part í gagnnýtslu av havtilfanginum
- fáa fram og nýta eginleikarnar, sum havtilfeingið hevur á fólkaheilsuna

Burðardyggur fiskiskapur
Hetta kunnu vera praktiskar royndir ella vísindarligar kanningar, t.d.:
- at menna tøkni, ið fer varliga við umhvørvinum og minkar um orkunýtsluna pr. kg ráfisk
- at menna vitanina um fiskalívfrøðina og vistfrøðina
- at menna skipanir fyri máting av fiskiveiðiorku

Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Hetta kunnu vera fyrisitingarligar, fíggjarligar, hagfrøðiligar, samfelagsligar ella búskaparligar kanningar ella greiningar, sum leggja afturat okkara vitan um fiskivinnuna, og harvið menna grundarlagið undir vinnuligum og politiskum avgerðum, t.d.:
- tilfeingisbúskapur og fyrisiting
- skipan av framtíðar fiskiskapi og flota undir Føroyum (íroknað ávirkan á onnur lið)
- marknaðarføringsátøk[12], ið kunnu stimbra áhugan fyri føroyskum fiski, herundir á nýggjum marknaðum.

[11] Biotøkni, biotechnology
[12] Tó ikki sølumessur

Fiskivinnuroyndir 2015

Lýsing eftir umsóknum

Fiskivinnuroyndir er játtan hjá Fiskimálaráðnum, sum stuðlar royndir og kanningar – bæði praktiskar, vinnuligar og vísindaligar, ið menna og økja um framleidni í føroyskari fiskivinnu við atliti at lívfrøðiligari, búskaparligari og samfelagsligari burðardyggari gagnnýtslu av havtilfanginum.

Verkætlanir, sum stuðul kann søkjast til, eru skipaðar í trý høvuðsøki:

- Burðardyggur fiskiskapur
- Royndarveiða og virðisøking av fiski
- Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Serligur dentur verður lagdur á, at:

- vinnan tekur lut í verkætlanini
- eginfígging ella onnur fígging er
- samstarv er við samstarvsfelagar í Føroyum (almennar og/ella privatar) og/ella uttanlands.
- at verkætlanin er skipað við einum stýrisbólki at fylgja við gongdini

Fyritøkur, almennir stovnar og einstaklingar kunnu søkja um stuðul úr Fiskivinnuroyndum.

Víst verður á, at møguleiki eisini er hjá vinnuni at søkja um stuðul til setan av vinnugranskara innanfyri omanfyrinevndu økir við fígging upp til 50%[13].

Um tørvur er á at orða hugskot til ítøkiligar verkætlanir ber til at seta seg í samband við samskiparan um hetta.

Umsóknir skulu verða samskiparanum í fiskivinnugransking í hendi í seinasta lagi **mánadagin 1. desember 2014, kl. 12:00**

Meira fæst at vita:
Programm, umsóknarbløð, vegleiðingar og annað kunnandi tilfar fæst á heimasíðu okkara www.fvg.fo

Áhugaði eru vælkomin at venda sær til Jákup Mørkøre, samskipara, við møguligum spurningum.

Fyrivarni verður tikið fyri játtan á løgtingsins fíggjarlóg fyri 2015.

Jákup Mørkøre, samskipari
tlf.: 35 30 30
fartel.: 55 32 48
t-post: jakupmo@fisk.fo

Umsóknir skulu sendast til:
Fiskimálaráðið
Samskiparin í fiskivinnugransking
P.O.Box 347
Yviri við Strond 15
FO-110 Tórshavn

[13] max. 300 kkr./ár í 3 ár

FISKIVINNUROYNDIR **2015**
Lýsing eftir umsóknum

Fiskivinnuroyndir er játtan hjá Fiskimálaráðnum til tess at stuðla praktiskum, vinnuligum og vísindaligum royndum og kanningum, ið menna og økja um framleiðnið í føroyskari fiskivinnu við atliti at lívfrøðiliga, búskaparliga og samfelagsliga burðardyggari gagnnýtslu av havtilfeinginum.

Verkætlanir, sum stuðul kann søkjast til, eru skipaðar í trý høvuðsøki:

- Royndarveiða og virðisøking av fiski
- Burðardyggur fiskiskapur
- Búskaparlig og samfelagslig menning av fiskivinnuni

Fyritøkur, almennir stovnar og einstaklingar kunnu søkja um stuðul úr Fiskivinnuroyndum.

Les meira á fvg.fo
Her finnur tú programmið fyri 2013-15 við fleiri undirpunktum, umsóknarbløð, vegleiðingar og annað kunnandi tilfar.

Serligur dentur verður lagdur á, at:

- Vinnan tekur lut í verkætlanini
- Eginfígging ella onnur fígging er
- Samstarv er við samstarvsfelagar í Føroyum (almennar og/ella privatar) og/ella uttanlands.
- At verkætlanin er skipað við einum stýrisbólki at fylgja við gongdini

Fiskivinnuroyndir kunnu útluta tilsamans 2,208 mió. kr í 2015 til nýggjar og verandi verkætlanir.

Víst verður á, at møguleiki eisini er hjá vinnuni at søkja um stuðul til setan av vinnugranskara innanfyri omanfyrinevndu økir við fígging upp til 50%. (max. 300.000 kr. um árið í 3 ár).

Um tørvur er á at orða hugskot til íløkiligar verkætlanir ber til at seta seg í samband við samskiparan um hetta. Áhugaði eru eisini vælkomin at venda sær til Jákup Mørkøre, samskipara, við møguligum spurningum.

Umsóknir skulu verða samskiparanum í fiskivinnugransking í hendi í seinasta lagi mánadagin 1. desember 2014, kl. 12.00.

Jákup Mørkøre, samskipari
tel.: 35 30 30
fartel.: 55 32 48
t-post: jakupmo@fisk.fo

Umsóknir skulu sendast til:
Fiskimálaráðið
Samskiparin í fiskivinnugransking
P.O.Box 347
Yviri við Strond 15
FO-110 Tórshavn

Fyrivarni verður tikið fyri játtan á løgtingsins fíggjarlóg fyri 2015.

Fiskimálaráðið

FISKIVINNU GRANSKING